

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки та публічного управління (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

Надія КАРПЕКО

(ім'я та прізвище)

«29» серпня 2025 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Державна влада та громадянське суспільство
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Публічне управління та адміністрування
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2025 року

Харків – 2025 р.

Розробник:

доцент кафедри «Економіки та публічного управління», к. н. з держ упр.,
доцент

Надія КАРПЕКО

(прізвище та ім'я, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри «Економіки та публічного управління» (№ 601)

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри 601,

д. н. з держ. упр., професор
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Вероніка КОВАЛЬЧУК

(ім'я та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Представник студентського самоврядування від факультету № 6

(підпис)

Ярослава ЧЕРНА

(м'я та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Карпеко Надія Миколаївна, к. н. з держ. упр., доцент. Викладає в університеті наступні дисципліни:

- Державна влада та громадянське успільство;
- Державні послуги;
- Державне електр. урядування;
- Економіка і організація інноваційної діяльності;
- Публічна служба;
- Управління конкурентоспроможністю.

Напрями наукових досліджень:

Державне управління гуманітарною та соціальною політикою, особливості її реалізації в сучасних умовах, державне управління у сфері економіки, державне управління у сфері цивільного захисту, формування гендерної політики держави.

Контактна інформація:
n.karpeko@khai.edu

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна, заочна
Семестр	3
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	<i>денна</i> : 3 кредиту ЄКТС / 90 годин; (32 аудиторних, з яких: лекції – 16, практичні – 16; СРЗ – 58); <i>заочна</i> : 3 кредиту ЄКТС / 90 годин; 4 аудиторних, з яких: лекції – 2, практичні – 2; СРЗ – 86)
Види навчальної діяльності	лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.
Види контролю	поточний, модульний та підсумковий (семестровий), контрольна робота, контроль (іспит).
Пререквізити	Вступ до фаху, Історія та культура України.
Кореквізити	Державне електронне урядування, Публічна служба, Державні послуги.
Постреквізити	Публічне управління

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів розгорнутого уявлення про державну владу та громадянське суспільство та її інститути, структуру, функції, ознайомлення з основними теоретико-методологічними підходами до аналізу громадянського суспільства та аналіз основних моделей державної влади та громадянського суспільства, а також ролі у його функціонуванні громадських рухів легально- конструктивного спрямування. Ознайомлення студентів з основами та принципами взаємовідносин громадянського суспільства та держави, а також роллю й можливостями інституцій громадянського суспільства у вирішенні питань соціальної підтримки та соціального захисту в Україні.

Завдання: надати базові знання про сутність, особливості, проблеми та тенденції розвитку державної влади та громадянського суспільства у світі та в Україні; надати конкретні знання про сучасний стан громадянського суспільства в Україні, його структуру, особливості нормативної бази, що регулює діяльність організацій громадянського суспільства; ознайомити студентів із основними моделями державної влади та громадянського суспільства; виробити навички користування категорійно-понятійним апаратом із даного курсу, формувати критичне мислення, вміння оцінювати сучасну політичну практику та місце громадських рухів у соціально-політичних процесах; сформувати у студентів первинні практичні навички щодо застосування одержаних теоретичних знань для аналізу поточних змін у розвитку державної влади та громадянського суспільства.

Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні **компетентності:**

ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

СК1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

СК2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

СК3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

СК7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

СК9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

СК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

СК11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачами будуть досягнуті наступні **результати навчання** і він буде:

РН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

РН4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

РН6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

РН12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Взаємодія суспільства та влади: сутність, еволюція та сучасний стан

Тема 1. Суспільство та влада як суб'єкти взаємодії

Питання для розгляду.

Феномен влади. Громадянське суспільство. Механізм взаємодії суспільства та влади.

Практичне заняття за темою.

Механізм взаємодії суспільства та влади.

Самостійна робота здобувача освіти.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. Історична еволюція взаємодії суспільства та влади

Питання для розгляду.

Ранній капіталізм та ідея громадянського суспільства. Світові філософи про громадянське суспільство і державу.

Практичне заняття за темою.

Громадське життя в Україні і теорії громадянського суспільства.

Самостійна робота здобувача освіти.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Громадянське суспільство, політична система суспільства і держава

Питання для розгляду.

Формування концепції громадянського суспільства. Поняття та ознаки громадянського суспільства. Інститути громадянського суспільства.

Становлення громадянського суспільства в Україні.

Практичне заняття за темою.

Поняття та структура політичної системи суспільства.

Самостійна робота здобувача освіти.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в Україні

Питання для розгляду.

Конституція України про гілки влади в Україні. Верховна Рада та державне управління. Інститут Президента та державне управління. Центральні органи виконавчої влади в Україні.

Практичне заняття за темою.

Регіональні органи державного управління.

Самостійна робота здобувача освіти.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 1

Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

Змістовний модуль 2. Взаємодія державної влади та громадянського суспільства в сучасних умовах розвитку України

Тема 5. Поняття і основні форми взаємодії суспільства та влади

Питання для розгляду.

Поняття взаємодії суспільства та влади. Роль держави у розвитку громадянського суспільства.

Практичне заняття за темою.

Принципи і форми взаємодії суспільства та влади..

Самостійна робота здобувача освіти.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 6. Сучасні методи і механізми взаємодії суспільства та влади

Питання для розгляду.

Забезпечення прозорості влади та її комунікацій із суспільством. Сучасні методології взаємодії суспільства та влади.

Практичне заняття за темою.

Надання послуг громадянам органами державної влади та місцевого самоврядування.

Самостійна робота здобувача освіти.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 7. Демократична, соціальна, правова держава

Питання для розгляду.

Демократія як форма реалізації народовладдя. Форми та інститути демократії як прояв державної влади. Принципи демократії – основа організації і функціонування державної влади. Концепція правової держави: виникнення тарозвиток.

Практичне заняття за темою.

Поняття і ознаки правової держави. Поняття і ознаки соціальної держави.

Самостійна робота здобувача освіти.

Шляхи формування соціальної, правової держави в Україні..

Тема 8. Правове регулювання суспільних відносин

Питання для розгляду.

Поняття правового регулювання суспільних відносин. Способи, методи татиби правового регулювання. Правовий режим.

Практичне заняття за темою.

Види правового регулювання.

Самостійна робота здобувача освіти.

Механізм правового регулювання суспільних відносин.

Модульний контроль 2

Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

5 Індивідуальні завдання

Контрольна робота «Дослідження окремих аспектів процесу взаємодії державної влади та громадянського суспільства»

Контрольна робота передбачена навчальним планом і передбачає написання та презентацію студентом творчої роботи, спрямованої на розкриття питань з наведеного нижче переліку. Вибір питань студент узгоджує з викладачем на установчій сесії. Виконання цієї роботи орієнтоване на практичне застосування знань і розвиток вмінь, здобутих в процесі лекційних і практичних занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів та обдумування студентом питань відповідно до обраної тематики.

Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і відповідати суті проблеми. Результатом написання творчої роботи є обґрунтований авторський висновок щодо обраної тематики і можливі практичні рекомендації.

Контрольна робота повинна бути підготовлена студентом індивідуально. Вона надається у електронному вигляді (файлом) викладачеві, а її результати презентуються під час її захисту та відповідей на поставлені запитання.

Контрольна робота має висвітлювати: - основні теоретичні положення за обраною темою; - практичне значення теоретичних положень, можливі підходи та шляхи їх практичного застосування;

- висновки, що коротко відображають результати проведеного слухачем дослідження;

- перелік використаних джерел, оформлених згідно із вимогами.

Контрольна робота має бути оформлена як документ Microsoft Word формату А4, шрифт Times New Roman, 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5, поля – 2 см з усіх боків. Титульний аркуш контрольної роботи повинен мати такий зміст: назва університету; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; питання роботи; прізвище, ім'я, по батькові студента, курс, шифр академічної групи; рік написання контрольної роботи. За титульним аркушем слідує план контрольної роботи, в якому треба виділити всі її структурні частини. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного пункту. Обсяг контрольної роботи визначається вмінням студента стисло і водночас вичерпно розкрити тему: узагальнити теоретичні

напрацювання за напрямом, що розглядається, оцінити їх прикладне значення, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. Обсяг роботи – 10-15 сторінок.

Обов'язковою вимогою є чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [N, с. M] (N означає номер джерела у наведеному в кінці їх переліку, а M – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати в контрольній роботі таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Перелік використаних джерел (не менше 7 позицій) оформляється згідно з діючими правилами. У контрольній роботі мають бути обов'язково викладені авторські висновки та пропозиції.

Попит на фактори виробництва. Ринки факторів виробництва, їхня корелятивність із ринками товарів. Індивідуальний і галузевий попит на фактори виробництва. Основні фактори динаміки попиту на виробничі ресурси. Крива попиту на виробничі ресурси. Еластичність попиту на виробничі ресурси фактори, що її визначають.

Перелік питань для виконання контрольної роботи

1. Уявлення про громадянське суспільство в період античності та Середньовіччя.
2. Розвиток ідеї громадянського суспільства в Новий час.
3. Ідея громадянського суспільства в політичних вченнях просвітителів.
4. Розвиток ідеї громадянського суспільства в українській політичній думці.
5. Т. Парсонс та А. Грамші про громадянське суспільство.
6. Ю. Хабермас про громадянське суспільство як сферу відкритості та громадського дискурсу.
7. Роль громадянського суспільства в розвитку демократії (М. Уоррен, М. Ховард).
8. Взаємодія громадянського суспільства та держави в концепціях авторів ХХ ст. (Т. Янссон, Е. Внук-Липинський).
9. Погляди Дж. Александера на сутність громадянського суспільства.
10. Концепції громадянського суспільства, розроблені в період третьої хвилі демократизації (А. Міхнік, С. Хантінгтон, Г. О'Доннелл, Ф. Шміттер).
11. Сучасні підходи до розуміння сутності громадянського суспільства.
12. Структура громадянського суспільства: системний, інституційний та секторний підходи.
13. Фактори становлення і розвитку громадянського суспільства.
14. Функції громадянського суспільства.
15. «Замінники» громадянського суспільства.
16. Глобальне громадянське суспільство: поняття та сутність.
17. Причини появи глобального громадянського суспільства.

18. Основні актори глобального громадянського суспільства.
19. Сучасні інформаційні технології та глобальне громадянське суспільство.
20. Функціонування громадянського суспільства в світлі глобальних проблем сучасності.
21. Передумови дослідження сутності правової держави.
22. Поняття та ознаки правової держави.
23. Права людини та їх гарантії в Україні як один із головних принципів правової держави.
24. Еволюція поглядів на співвідношення держави та громадянського суспільства у політичній думці.
25. Формування механізму інтерації інститутів громадянського суспільства і держави.
26. Теоретичні моделі взаємодії громадянського суспільства і держави.
27. Політико-правова основа взаємодії між неурядовими організаціями та державними структурами в Європі.
28. Інституційна основа взаємодії громадянського суспільства та уряду.
29. Державна політика та механізм фінансування неурядових організацій та громадських ініціатив.
30. Формування політико-правових основ для зародження та становлення громадянського суспільства в Україні.
31. Сучасний стан політико-правового забгромадянського суспільства в Україні.
32. Інституційні структури, що забезпечують взаємодію державних органів виконавчої влади з громадянським суспільством.
33. Процедури взаємодії влади з суспільством: слухання, діалог, партнерство та інші.
34. Оптимізація взаємодії держави з інститутами громадянського суспільства.
35. Загальні засади функціонування громадянського суспільства в Україні.
36. Тенденції формування соціальної, правової держави та громадянського суспільства в Україні.
37. Детермінанти оптимізації розвитку громадянського суспільства та моделі його взаємодії з державою.
38. Місце і роль конкретизації права у механізмі правового регулювання.
39. Правова ідеологія як складовий елемент механізму державно-правового регулювання.
40. Правове регулювання та правовий вплив: теоретичні аспекти

6. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
<i>Змістовний модуль 1</i>			
Активність під час аудиторної роботи	0...1	8	0...8 (максимальна кількість балів за цим показником)
Виконання практичних робіт	0...2	6	0...12
Модульний контроль	0...20	1	0...20
<i>Змістовний модуль 2</i>			
Активність під час аудиторної роботи	0...1	8	0...8 (максимальна кількість балів за цим показником)
Виконання і практичних робіт	0...2	6	0...12
Модульний контроль	0...20	1	0...20
Контрольна робота	0...20		0...20
<i>За семестр</i>			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Під час складання семестрового іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів. Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань, максимальна кількість балів за кожне питання 50 балів, що складає в сумі 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру.

Задовільно (60-74) – мати мінімум знань і умінь для забезпечення програмних результатів навчання. Відпрацювати та захистити всі практичні

роботи.

Добре (75-89) – знати основні теми дисципліни. Достатньо знати групи основних ознак адміністративного процесу в органах публічного управління в площині внутрішньої (закритої ззовні) діяльності органів публічної влади з надання державних послуг; вміти проводити аналіз нормативно-правового забезпечення управління адміністративними процесами надання державних послуг. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

Відмінно (90-100) – мати знання, що дозволять самостійно, вільно та обґрунтовано відповідати на будь-які питання щодо сучасних механізмів управління адміністративними процесами надання державних послуг в Україні, вміти виміряти продуктивність, результативність та ефективність надання державних послуг, мати уявлення про шляхи вдосконалення механізму управління адміністративними процесами в наданні державних послуг в Україні. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

10. Політика академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає (Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Лист МОН України № 1/9-650 від 23.10.2018 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v650729-18#n211>):

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

11. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:
<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=3936>

Сайт кафедри k601@khai.edu

Електронний каталог науково-технічної бібліотеки Національного аерокосмічного університету "ХАІ". - Режим доступу:
<https://library.khai.edu/catalog>

Методика підготовки інформації про державні послуги //

http://www.guds.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=38484&cat_id=36272

• www.prezident.gov.ua – сайт Президента України • www.rada.gov.ua – сайт Верховної Ради України
• www.kmu.gov.ua – сайт Кабінету Міністрів України • www.me.gov.ua – сайт Міністерства економіки України

12. Рекомендована література

Базова

1. Бойчук М. А. Влада і громадянське суспільство: механізми взаємодії. – К. : Атлант ЮЕМСІ, 2017. – 207 с.
2. Взаємодія органів державної влади та громадянського суспільства : навч. посіб. / за ред. Ю. П. Сурміна, А. М. Михненка ; авт. кол.: Сурмін Ю. П., Михненко А. М., Крушельницька Т. П. та ін. – К. : НАДУ, 2019. – 388 с.
3. Громадянське суспільство : проблеми і напрями інституційного розвитку : навч. посіб. / уклад. : Ю. П. Сурмін, Т. П. Крушельницька, В. В. Карлова та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2018. – 56 с.
4. Громадянське суспільство в Україні: становлення та розвиток : навч. посіб. / кол. авт. : А. М. Михненко, С. О. Кравченко, І. В. Пантелейчук та ін. – К.: УкрСІЧ, 2019. – 347 с.
5. Механізми взаємодії суспільства та влади : підручник / кол. авт. : А. М. Михненко (кер. авт. кол.), С. О. Кравченко, В. Ф. Мартиненко та ін. – К. : НАДУ, 2019. – 210 с. 6. Якубовський О. П., Бутирська Т. О. Державна влада і громадянське суспільство: система взаємодії. – О. : ОРІДУ НАДУ, 2020. – 198 с.

Допоміжна

1. Бортніков В. І. Політична участь і демократія: українські реалії: монографія / В. І. Бортніков. – Луцьк : Вежа, 2017. – 522 с.
2. Від розвитку громад до європейського майбутнього. – К. : ЛАТ & К, 2017. – 39 с.
3. Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості: дослідження категорії громадянське суспільство / Ю. Габермас. – Л. : Літопис, 2020. – 318 с.
4. Гонюкова Л. В. Політичні партії як інститут державної політики та управління: теоретико-методологічний аналіз : монографія / Л. В. Гонюкова ; за наук. ред. Л. Є. Шкляра. – К. : НАДУ, 2019. – 390 с.
5. Грембергер М. Граждане как партнеры. Руководство ОЭСР по информированию, консультациям и активному участию общества в разработке политического курса : пер. с англ. / М. Грембергер. – М. : Весь мир, 2020. – 120 с.
6. Громадянське суспільство: історія та сучасність / за ред. Т. В. Розової. – Одеса : Юрид. л-ра, 2019. – 342 с.
7. Жуков В. Соціальне партнерство в Україні: навч. посіб. / В. Жуков, В. Скурагівський. – К.: УАДУ, 2018. – 200 с.
8. Клімушин П. С. Електронне урядування в інформаційному

суспільстві: монографія / П. С. Клімушин, А. О. Серенок. – Х. : Магістр, 2019. – 312 с.

9. Козаков В. М. Соціально-ціннісні засади державного управління в Україні: Монографія. – К. : Вид-во НАДУ, 2017. – 284 с.

10. Концептуальні засади державної політики в соціогуманітарній сфері на регіональному рівні: експертні матеріали: навч. посіб. / В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, П. К. Ситник та ін. – К. : НАДУ, 2018. – 80 с.

11. Концептуальні засади суспільного розвитку: управлінський вимір : монографія / А. М. Михненко, С. О. Кравченко, І. В. Пантелейчук, І. О. Кресіната ін. ; за ред. А. М. Михненка. – К. : УкрСІЧ, 2019. – 355 с.

12. Михеев В. А. Основы социального партнерства: теория и политика: Учеб. для вузов. – М.: Экзамен, 2017. – 448 с.

13. Моделі політичної комунікації: політичні партії та громадянське суспільство / Ю. Тищенко, П. Байор, М. Товт, С. Горобчишина. – К. : Агентство «Україна», 2019. – 147 с.

14. Серант А. Й. Зв'язки з громадськістю у системі місцевих органів влади: монографія / А. Й. Серант. – Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2018. – 198 с. 27

15. Соціальне партнерство і державна політика: від теорії до практики демократизації державного управління : монографія / В. М. Мартиненко (кер. авт. кол.), О. М. Крутій, А. В. Стойка та ін. – Х. : Магістр, 2019. – 251 с.

16. Суспільні відносини та розвиток: теорія, історія, практика : монографія/ А. М. Михненко (кер. авт. кол.), О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань, О. В. Соснін. – К. : НАДУ, 2019. – 395 с.

17. Участь громадян у прийнятті державних рішень. Партнерська взаємодія влади і громадських інститутів в Україні: загальна методологія запровадження, міжнародний досвід / за заг. ред. І. Попова. – К.: УНЦПД, 2018. – 32 с.